

prehendi. De cetero hoc eodem argumento usus est Benedictus XIV ut adstrueret Episcopos suburbicarios posse in Cappella privata palatii sui Romae existentis suis subditis primam clericalem tonsuram conferre pag. 422 huius nostri Commentarii. Porro si haec ratio illic valet, profecto valet et in casu nostro.

Altera pariter ratio sententiam nostram non evertit: etenim non tam doctorum pluralitas, quam solidae rationes rem conficiunt. Porro certum est sententiam nostram et magis conformem esse verbis Tridentini Capituli, et relatis declarationibus S. Cong. Concilii.

Tertia autem nullo pacto movetur: Fagnanus enim loc. cit. in eo erat ut probaret an licitum esset Vicario capitulari concedere literas dimissorias ad primam clericalem tonsuram illi qui esset arctatus occasione beneficii recipiendi; consequenter de hac quaestione loqui debuit, et non de alia. Cum autem sententiam S. Congregationis attulerit, qua eadem facultas concedi posse dicitur a Vicario Capitulari etiam non arctato, de eaque re Fagnanus non quaereret, nil mirum si de ea obiter locutus sit. Cum tamen illam non improbaverit, evidens videtur quod et ipse Fagnanus

suffragio suo sententiam nostram complectatur.

De cetero argumentum non in eo reponendum est, an Fagnanus de ea re obiter, vel prolixo sermone locutus sit, sed quo sensu sit exponenda S. Congregationis Concilii declaratio; cum autem duplex contineat membrum, unum simplex quia non prohibetur dare dimissorias ad primam tonsuram, aliud pro arctatis, manifestum esse putamus S. Congregationem declarasse eiusmodi dimissorias ad primam clericalem tonsuram dari posse etiam non arctatis (1).

Insuper, nemo negare poterit, valde dubium esse, ob expositas rationes, an clericalis tonsura sub Tridentino Capite comprehendatur. Quo autem iure certa obligatio, maxime in poenalibus, ex lege dubia inducetur?

Demum ipse S. Alphonsus, VI, n. 788, affirmat hanc sententiam probabilem esse. « Probabiliter (Capitulatum) etiam potest dare alicui » licentiam, ut initiatur prima Tonsura, eo quod Tonsura non est » ordo. » Et quamvis S. Doctor hac in re maximam modestiam adhibuerit, cum nostra sententia plus quam probabilis sit, tamen unum inferimus, non posse scilicet quemlibet poenae subiici, quem sen-

(1) Hinc non recte cl. Piat *Comment. pag. 311 Not. 2*, arbitratur declarationes allegatas a Giraldi et Monacelli inter se oppositas esse. Sunt enim plane concordantes; atque oppositas reddit non solida Monacelli ratiocinatio.

tentia vere probabilis ab censura eximit, ut non semel diximus (1).

Attamen hac in re nonnulla sunt animadvertenda 1. Capituli prohibitionem respicere tantum Dioecesanos non autem externos; quae de causa Vicarius Capitularis Sede vacante potest alieno Episcopo facultatem concedere tum Pontificalia in Dioecesi vacante exercere, tum ibi propriis subditis ordines conferre, tum alienis, si dimissoriis proprii Episcopi sint instructi. Quod Caput Tridentinum Dioecesanos tantum respiciat per se patet nemo enim dare potest literas reverendas alienis subditis.

2. Posse Vicarium Capitularem etiam infra annum dare facultatem suscipiendi ordines illis Clericis qui epistolas dimissorias a defuncto Episcopo iam obtinuerant, ut ordines recipere possent; hae enim non expirant morte concedentis; tum illis epistolas testimoniales de vita et moribus dare, qui a summo Pontifice privilegium habent ut ordines a quocumque Episcopo suscipere possint; vel etiam a Nuntio apostolico dimissorias habent, hae

enim testimoniales epistolae non sunt dimissoriae, neque licentiam ordines suscipiendi continent, quae in privilegio pontificio vel Nuntii dimissoriis continetur. Schmalzgrueber *Pars. II Tit. IX. n. 47. 3.*

Eiusmodi vero dimissorias dare tantum infra annum a Sede vacante Vicario Capitulari interdicitur. Post annum enim eas concedere potest, tum ut Dioecesis necessitatibus consulat, tum quia hac in re ius antiquum non videtur per Tridentinum immutatum. Advertendum tamen est, eas post annum concedere posse iis tantum qui ordinantur titulo beneficii ecclesiastici, non autem titulo patrimonii vel pensionis, cum aliquem ordinare ad titulum huiusmodi a Tridentinis Patribus reservatum sit Episcopo *Sess. XXI, Cap. 2. de Reform. (2)* Atque id saltem valere ubi contraria consuetudo recepta non fuerit affirmat Barbosa in *Summa Constitutionum Apostolicarum dec. V. c. Sede vacante, n. 12.*

Porro si latum decretum transgrediatur Capitulum interdicto subiacet (3).

(1) Quae de arctatis occasione beneficii recipiendi diximus non sunt extendenda ad resignationem beneficii quod actu certum ordinem requirit. Resignatio enim est mere voluntaria quae ad quodlibet tempus differri potest, dum electio et praesentatio fit ex necessitate iuris infra certum tempus; quae de causa resignantes beneficium dici non possunt arctati. Reiffenstuel lib. 1. Decret. Tit. IX, n. 124.

(2) Patrimonium vero vel pensionem obtinentes ordinari post hac non possint, nisi illi, quos Episcopus indicaverit assumendos pro necessitate vel commoditate Ecclesiarum suarum; eo quoque prius perspecto, patrimonium illud vel pensionem vere ab eis obtineri, taliaque esse, quae eis ad vitam sustentandam satis sint.

(3) Utrum Vicarius Capitularis contra decretum faciens incurrat interdictum quaestio est inter doctores. Nos eam expendemus cum de hoc interdicto locuturi erimus.

Si Clerici in minoribus ordinibus constituti nullo privilegio clericali, praesertim in criminalibus, gaudent; haec autem est pura poena, quae adhuc viget. Si in maioribus ordinibus ipso iure suspenduntur ab executione ordinum ad beneplacitum futuri praelati.

Neque obscurum esse videtur quod suspendantur ab omnibus maioribus ordinibus quibus decorantur, quamvis aliquem legitime susceperint. Etenim Tridentini Patres nullam exceptionem innuunt, sed simpliciter affirmant hos ab executione ordinum manere suspensos. Accedit quod quando voluere ut ab ordinibus male susceptis suspensi manerent, id innuere non praetermiserint, ut patet Sess. IV, cap. V de Reform., quo loco dicunt: *et sic ordinati executione ordinum sint ipso iure suspensi*; quo loco particula sic suspensionem determinat ad ordines indebite susceptos.

De cetero haec plurimorum Commentatorum sententia est, quos inter nominamus De Varceno et Patavinum. Clarum autem est, hanc suspensionem esse reservatam illi episcopo qui ei Dioecesi praeficitur de qua est Clericus non arctatus cui concessae fuerant ab Capitulo vel Vicario Capitulari epistolae dimissoriae ad suscipiendos maiores ordines. Quare ab eo tantum absolvi potest.

CAPUT III.

Suspensione afficiuntur Episcopi titulares qui aliquo in loco commorantes alienum subditum ordinant absque proprio praelati dimissoriis epistolis; tum alieni subditi qui ordines recipiunt.

Haec suspensio a Patribus Tridentinis lata fuit Sess. XIV, Cap. II de Reform. his verbis: « Nemo » Episcoporum qui titulares vocantur, etiamsi in loco nullius Dioecesis, etiam exempto, aut aliquo Monasterio cuiusvis ordinis residerint, aut moram traxerint, vigore cuiusvis privilegii sibi de promovendo quoscumque ad se venientes pro tempore concessi, alterius subditum, etiam praetextu familiaritatis continuae commensalitatissuae, absque sui proprii Praelati expresso consensu aut litteris dimissoriis, ad aliquos sacros, aut minores ordines, vel primam tonsuram promovere seu ordinare valeat. Contra faciens ab exercitio pontificalium per annum, taliter vero promotus ab executione ordinum sic susceptorum, donec suo praelato visum fuerit, ipso iure sint suspensi. »

Ut legenti patet, duplex hoc in Capite continetur suspensio, prima quidem ab exercitio Pontificalium per annum fertur in episcopos ordinantes; alia vero ab ordinibus susceptis fertur in promotos,

quaeque perdurat ad beneplacitum proprii praelati.

Porro non Episcopi quicumque, sed *titulares* tantum huius Capituli suspensionem incurrunt. Episcopi titulares autem ii sunt, qui dantur Episcopi Ecclesiis sitis in partibus infidelium, quae neque populum christianum, neque Clerum habent. Ferraris *Voc. Episcopus Cap. VII, n. 23*. Qua de causa hanc suspensionem non incurrerent Episcopi iurisdictionem episcopalem habentes in determinata Dioecesi.

Hi tamen si alienum subditum absque expresso consensu sui Episcopi ordinarent incurrerent suspensionem sub *n. 3* positam inter suspensiones Romano Pontifici reservatas. Atque si Clericos ordinarent in aliena Dioecesi absque consensu ordinarii illius loci suspensionem simul incurrerent latam a Tridentinis Patribus *Sess. VI, Cap. V, de Reform.*, de qua supra egimus. Nulla autem ratione his titularibus Episcopis conceditur alienum subditum ordinare, si excipiatur expressus consensus, aut litterae dimissoriae Episcopi subditi illius qui ordinandus est; ita ut exinde intelligamus minime sufficere consensum tacitum, et multo minus praesumptum.

Qua de causa si Episcopus titularis sit Canonicus alicuius cathedralis, nullo pacto posset sine expressi Episcopi consensu illius Dioecesis subditos ordinare.

Neque eum ab suspensione exi-

meret sive privilegium pro tempore ei concessum ordinandi quoslibet ad se venientes; id enim disertis verbis a Patribus Tridentinis excluditur.

Neque praetextus familiaritatis aut continuae commensalitatissuae; etenim praeterquamquod id expresse prohibetur, episcopus qui Dioecesiim habet, non potest iuxta Concil. Trid. Sess. 23, Cap. 11 de Reform. alienum ordinare subditum familiarem suum, et nisi per triennium cum eo commoratus fuerit, et nisi beneficium quacumque fraude cessante statim reipsa illi conferat; at Episcopus titularis cum Dioecesiim non habeat, nullum beneficium familiari suo conferre posset. Addimus eiusmodi titulum familiaritatis continuae Episcopis titularibus ademptum fuisse a Pio IV in Const. *Cum sicut accepimus* lata die 21 Maii 1562, qua postquam questus sit et improbarit horum titularium Episcoporum audaciam, atque effraenam ordinandi licentiam, qua fiebat ut inhabiles et indigni in Clericos ordinarentur, eis quascumque adimit facultates, et titulos quibus se eiusmodi ordinationes peragere praesumebant. Ait enim prorsus ad Concilii Tridentini tramites.

§. 2. « Opportunum in praemissis remedium adhibere volentes... » quascumque litteras ab eodem » Poenitentiariae nostrae officio seu » alias a Sede Apostolica quomodo- » libet emanatas, harum serie re-

» vocantes penitus et annullantes,
 » ac nemini de cetero suffragari,
 » nec quemquam illis se ullo pa-
 » cto iuvare, neque uti posse de-
 » cernentes, auctoritate Apostolica,
 » tenore praesentium statuimus, or-
 » dinamus atque declaramus, quod
 » posthac nullus Episcopus ex eis
 » qui titulares vocantur, in quali-
 » bet civitate seu Dioecesi, etiamsi
 » in loco nullius Dioecesis, quam-
 » tumcumque exempto, aut aliquo
 » monasterio cuiusvis Ordinis, etiam
 » quibuslibet privilegiis et immu-
 » nitatibus suffulti, ubilibet consi-
 » stente, resederit aut moram tra-
 » xerit, praetextu quarumvis litte-
 » rarum ab eodem Poenitentiariae
 » officio seu alias ab ipsa Sede Apo-
 » stolica sibi de promovendo quos-
 » cumque ad se recurrentes pro
 » tempore concessarum, Pontifica-
 » lia officia, nisi, ut praefertur de
 » ordinarii loci expressa licentia, et
 » in personas eidem ordinarios sub-
 » iectas, dumtaxat exercere, vel
 » aliquem alterius subditum, etiam
 » sub colore familiaritatis, conti-
 » nuae commensalitatissuae, abs-
 » que sui proprii praelati expresso
 » consensu aut litteris dimissoriis,
 » ad primam clericalem tonsuram,
 » aut aliquos alios minores, aut et-
 » iam sacros, et presbyteratus, or-
 » dines, ullatenus possit aut de-
 » beat.»

Sed neque ab suspensione incur-
 renda eximeret hunc episcopum lo-
 cus quantumvis exemptus, et qui-
 busque communitus privilegiis aut

immunitatibus; quandoquidem id
 excluditur a Tridentinis Patribus, et
 prohibetur a Pio IV *loc. cit.* qui
 Tridentinam legem non extendit,
 sed tantummodo declaravit.

His autem et primam clericalem
 tonsuram ad se venientibus
 conferre prohibetur; quod de Epi-
 scopis Dioecesim habentibus verum
 esse negavimus, et negandum est;
 cum Tridentini Patres pro iis cle-
 ricalem tonsuram non exceperint,
 sicut excipiunt hoc in Capite, et
 alibi. Qua de causa Episcopus titu-
 laris expresso consensu vel litteris
 proprii Episcopi illius qui in Cle-
 rum cooptari debet, destitutus pri-
 mam clericalem tonsuram conferens
 suspensionem hanc incurrit.

Hanc autem incurere dicimus,
 etiamsi in ea conferenda pontifica-
 lia non exerceat, sed private con-
 ferat.

Quamvis enim in cit. Tridentino
 Capite sermo fiat de Pontificalibus,
 sicut est in allegata Pii IV Consti-
 tutione, tamen finis absolutus est
 prohibere quominus sine Episcopi
 proprii expresso consensu alieni
 subditi vel in Clerum cooptentur,
 vel ad ordines promoveantur. Hic
 autem finis integer manet, quam-
 vis prima clericalis tonsura ab ti-
 tularibus Episcopis sine pontificali-
 bus insigniis conferatur; manente
 autem fine legis, manet ipsa lex et
 poena adnexa.

De cetero Tridentini Patres cum
 et de aliis ordinibus, etiam maio-
 ribus locuti sint, qui sine Pontifi-

calibus insigniis conferri non pos-
 sunt, atque ipsa prima clericalis
 tonsura hisce communiter confera-
 tur, non debuerunt diversa uti lo-
 quendi ratione.

Neque huic argumento obstare
 videtur *Caput. V, Sess. VI de Re-
 format.* quo et Episcopis Dioe-
 cesim habentibus interdicitur ponti-
 ficalia in aliena Dioecesi exercere
 et alienos subditos ordinare prae-
 ter Episcopi loci expressum con-
 sensum. Etenim ut utrumque le-
 genti caput patebit, ratio loquendi
 diversa omnino est; graviore ratione
 compescuntur Episcopi titulares,
 pro iis etiam prima clericalis ton-
 sura diserte excipitur, disertis ver-
 bis nominantur, et excluduntur
 quaelibet privilegia, quaelibet loca
 exempta quantumvis immunita; cum
 igitur gravior sit loquendi ratio.
 Patrum Tridentinorum in Episco-
 pos titulares adhibita, haec gravio-
 rem finem innuit, qui confunden-
 dus non est cum eo fine quem sibi
 praestituere patres Tridentini dum
 de Episcopis Dioecesim habentibus
 locuti sunt.

Porro hi titulares Episcopi si le-
 gem transgrediantur suspensionem
 a Pontificalibus incurrunt per an-
 num; quod quid importet, alias
 diximus. Ordinati vero ab execu-
 tione ordinum sic susceptorum; qua
 de causa non ab omnibus ordinibus
 quos legitime susceperant, sed ab
 iis tantum, quos praeter proprii
 ordinarii expressum consensum ab
 Episcopis titularibus acceperunt;

illa enim particula *sic* ad hos tan-
 tum suspensionem coarctat.

Manifestum autem esse putamus,
 hanc suspensionem tum ordinantes,
 tum ordinatos incurrere toties quo-
 ties aliquem ordinem distinctis tem-
 poribus contulerint et susceperint;
 non item si minores ordines simul
 contulerint; quia una est actio.

Hinc si Episcopus titularis pri-
 mam clericalem tonsuram, et qua-
 tuor minores et maiores ordines
 distinctis ad invicem temporibus
 contulerit, quoniam octies legem
 transgressus est, per octo annos
 suspensione mulctabitur. Ordinatus
 autem ad proprii Episcopi arbi-
 trium.

Attamen et illud inquirere de-
 bemus, an ut hi Episcopi titulares
 hanc suspensionem incurrant, prae-
 sumptione aliqua ducti ordines con-
 ferre debeant, vel excusentur igno-
 rantia crassa, supina, vel etiam af-
 fectata.

Atque inquisitionis ratio suppe-
 ditatur ex *Cap. Eos qui De Tem-
 poribus Ord. in 6.º* quod ita legi-
 tur: « Eos qui clericos parochiae
 » alienae absque Superioris ordi-
 » nandorum licentia, scienter, seu
 » affectata ignorantia, vel quocum-
 » que alio figmento quaesito prae-
 » sumperint ordinare, per annum
 » a collatione ordinum decernimus
 » esse suspensos. Iis quae iura sta-
 » tuunt contra taliter ordinatos in
 » suo robore duraturis. » Quod Ca-
 put a Tridentinis patribus exten-
 sum non fuisse inter alios affirmat

Vasquez, 3 part. Disp. 243, cap. V, n. 48.

Et quidem recte, ut nobis videtur; etenim et Patres Tridentini praesumptionem disertis verbis exigunt, et ex eorum loquendi ratione sat manifestum est, eos illos Episcopos titulares punire, qui in fraudem et legis contemptum ordinationes peragunt. Dicunt enim: « Et quoniam nonnulli Episcopi ecclesiarum, quae in partibus infidelium consistunt, clero carentes » et populo christiano, cum fere » vagabundi sint, et permanentem » Sedem non habeant, non quae » Iesu Christi, sed alienas oves, » inscio proprio pastore quaerentes, dum per hanc sanctam Synodum se pontificalia officia in » alterius Dioecesi, nisi de loci Ordinarii expressa licentia, et in » personas eidem Ordinario subiectas tantum exercere prohibitos » vident; in legis fraudem et contemptum quasi episcopalem cathedram in loco nullius Dioecesis » sua temeritate eligunt, et quoscumque ad se venientes, etiamsi » suorum episcoporum seu praelatorum litteras commendatitias non » habeant, clericali caractere insignire, et ad sacros, etiam presbyteratus ordines promovere praesumunt. »

Ergo etiam Tridentini patres in hosce titulares episcopos praesumptionem exigunt: quod patet nedum ex verbo *praesumunt*, sed etiam quod ex universo Capituli

contextu constet, hos episcopos legem nosse, atque in fraudem et contemptum legis illicitas ordinationes in locis nullius Dioecesis peragere. Qua de causa nullo pacto ignorantia in praedictis supponitur. Quid ergo? Excusabuntur ne ab suspensione incurrenda si laborent ignorantia crassa et supina, vel etiam affectata?

Nos alias, et quidem non semel, diximus quod quando legislatores praesumptionem exigunt, quae importat scientiam et contemptum legis et poenae adnexae, quaelibet ignorantia ab censura incurrenda eximat.

Hoc autem in loco animadvertimus, in Cap. *Eos qui* scientiam, affectatam ignorantiam, vel aliud quaesitum figmentum expressis verbis excludi, ita ut una ignorantia antecedens ab eiusmodi censura excusare supponenda sit; Tridentinos Patres autem verbum *praesumere* adhibere iuxta usitatum significacionem, et receptum usum, quin ei aliquid vel detrahant, vel addant; nos autem ex Tridentino capite quaestionem dirimere debere; cum ergo Patres Tridentini in Episcopis huiusmodi praesumptionem exigant, atque dicant, eos in locis nullius Dioecesis *in legis fraudem et contemptum* ordinationes peragere, quo in eis perfectam scientiam supponunt, sin minus neque fraudem neque contemptum admitterent, saltem perfecte, concludimus hos Episcopos crassa, et affectata ignoran-

tia ab incurrenda suspensione excusari; quidquid enim dicatur; etiam in ignorantia affectata, qua quis apposite vult legem ignorare ut liberius peccet, nescitur lex et poena appositae; quam si quis sciret a lege transgredienda retraheretur, ut prorsus hoc in loco, in quo non est Episcopus titularis supponendus eligere propriam suspensionem a Pontificalibus per annum, ut clericalem tonsuram alicui conferat, hic enim potius mentecaptus quam sano iudicio instructus dici deberet. Quod ne dicamus, affirmandum est eum nescisse, sit etiam ratione affectatae ignorantiae, vel supinae, saltem poenam adnexam, sin minus cum tanto suo incommodo et dedecore illam transgredi cavisset. At qui quomodocumque legem et poenam adnexam ignorat, praesumptionis culpa non est incusandus. Ergo neque censura inlata ob praesumptionem.

Quo in loco notandum est, non esse circa ignorantiam affectatam idem proferendum iudicium de eo qui vult apposite legis praecepta ignorare ut liberius peccet, quae de causa in his voluntarium magis intensum iudicari debet, et eum qui legem aliquam vult ignorare cuius transgressioni adnexa sit quoque poena temporalis; in his enim, ut praesumere dicantur, supponenda est perfecta legis et poenae adnexae cognitio; cum enim nemo prudens propria damna velit, si hic poenam adnexam legis

transgressioni agnovisset, cavisset eam transgredi; (atque hinc videmus transgressores legum humanarum id unum efficere, ne in legis transgressione detegantur; idque ea de causa ne poenam incurrant). Nemo autem negaverit quod qui tali ducitur animo, praesumere dicendus non est: Id autem in Tridentino capite evidens quodammodo est. Etenim ideo Episcopi titulares in Dioecesi nullius ordinationes huiusmodi peragunt, quia noverunt in alterius Dioecesi eas peragere non posse sine Ordinarii illius loci expressa licentia. Putant ergo, in locis nullius Dioecesis se neque eiusmodi lege, neque adnexa poena teneri; sin minus ad quid in nullius Dioecesibus cathedram episcopalem erigere?

Ergo hi titulares Episcopi poenam legi adnexam incurere nolunt; ergo in his praesumptio in lege transgredienda non reperitur; si enim novissent adnexam poenam, cavisset legem transgredi. Utique peccant, quia eorum ignorantia crassa est vel affectata, et inquire tenentur; at nos non loquimur de peccato, sed de censura suspensionis, quam in praesumentes tantum Tridentini Patres tulere.

Superest ut inquiramus an eiusmodi suspensio in Episcopos titulares lata reservata, nec ne sit, et cui.

Clarissimus de Varceno *Theol. Mor. Tom. 2, pag. 543, 2* affirmat, hanc censuram Ordinario re-

servari, ut patet ex verbis Decreti: *donec suo Praelato visum fuerit.*

Commentator Patavinus ita distinguit: « Censura qua innodatur Epi- » scopus titularis ordinans, vel pro- » movens ad Tonsuram, qua parte » convenit cum suspensione inserta » in nova Constitutione sub art. II, » procul dubio reservatur summo » Pontifici; qua vero parte ab illa » suspensione differt, non videtur » Pontifici reservata ».

Conrado *Memoriale de Censuris* pag. 116 contendit, hanc Episcoporum titularium suspensionem nulli esse reservatam: *Ex ipsis verbis decreti patet non esse reservatam nisi suspensionem ordinati.*

Clar. Fr. Piat Commentarius pag. 314 scribit: « Ex doctrina » auctorum, suspensio lata ad cer- » tam tempus est reservata, adeo- » que ab Episcopo vi Cap. *Nuper* » tolli inquit. »

Quatuor hinc habemus sententias: 1. hanc suspensionem esse reservatam Episcopo; 2. esse reservatam Summo Pontifici ex ea parte qua convenit cum Art. II. suspensionum latarum in Const. *Apostolicae Sedis*, qua vero differt non videri Pontifici reservata; cui tamen? Episcopo vel nemini? Id Patavinus non dicit; 3. esse reservatam simpliciter Summo Pontifici; 4. esse nemini reservatam. Expendamus singulorum sententias.

Sententia propugnata ab cl. De Varceno ideo repudianda videtur, quia verba *donec suo praelato vi-*

sum fuerit, referuntur ad ordinatum tantum, minime vero ad ordinantem; si enim de utroque essent intelligenda, Patres Tridentini scribere debuissent *donec eorum praelato visum fuerit.* Insuper clericus ordinatus alienus est; ergo eius episcopus non est Episcopus Ordinantis; quod si pronomem *suus* applicetur ordinanti, huius Episcopus non erit Episcopus ordinati.

Commentatoris Patavini sententiam ea de causa amplecti non possumus, quia nulla relatio intercedere videtur inter hanc Tridentinam, et suspensionem II citati capituli, qua incurrunt suspensionem per triennium aliquem ordinantes absque titulo beneficii vel patrimonii cum pacto ut ordinatus non petat ab ipsis alimenta. Quoniam relatio seu convenientia inter has duas suspensiones reperitur? Etenim et finis, et obiectum, et subiectum utriusque diversa sunt omnino.

Si autem Episcopus titularis Capituli illius II sanctionem transgrederetur, etiam illam suspensionem incurreret Romano Pontifici reservatam; at exinde non sequeretur esse pariter Romano Pontifici reservatam hanc suspensionem, quam titularis Episcopus incurrat quod absque proprii Episcopi consensu alienum subditum ordinet in Nullius Dioecesi. Cum ergo haec suspensio cum citato capite nulla ex parte conveniat, restat ut nemini sit reservata iuxta

ipsius Patavini Commentatoris sententiam.

Solidiori argumento innititur sententia cl. Piat.

Schmalzgrueber Pars. IV. Tit. 39, n. 311, 312 quaerit: Quomodo tollatur suspensio lata pro determinato tempore, vel sub aliqua conditione?

Resp. Si lapsum sit tempus, aut impleta conditio cessat absque ulla absoluteione, quia ultra intentionem ferentis progredi nequit. Intermedio autem tempore, seu ante impletam conditionem tolli suspensio talis per dispensationem potest ab eo, qui eam tulit, vel ab huius superiore, aut successore, non autem ab inferiore. Adeoque si lata sit a iure communi ad certum tempus tollere illam aut relaxare solus Pontifex potest ante tempus finitum.... Ratio est, quia alias intentio Pontificis frustraretur.

Hanc eandem sententiam defendit Thesauro *De poenis eccl. Cap. 24, Amplia 4* his verbis: « De suspensione autem lata vel in perpetuum, vel ad certum tempus, » communis sententia docet, non » posse Episcopum absolvere ex » vi Cap. *Nuper*, quia eo ipso est » reservata, ex quo canon tempus » praefinivit durationis. »

Porro in cit. Cap. *Nuper 29 De sent. excomm. Tit. 39* dicitur inter alia: « Quia tamen conditor » canonis eius absoluteionem sibi » specialiter non retinuit, eo ipso » concessisse videtur facultatem » aliis relaxandi. »

Ferraris V. *Suspensio Art. VIII, n. 4* idipsum affirmat, ea ductus ratione quia sicut legem superioris, ita et annexam ei poenam inferior solvere non potest.

Putamus, ab eiusmodi sententia non esse recedendum tum quia gravissimis auctoribus innititur, tum quia rationes ab iis adductae solidissimae videntur. Addimus, quod ut Episcopus vel alius inferior ab huiusmodi Tridentinis censuris ad tempus latis, absolvere posse dicendus sit, constare omnino debeat eis factam a Concilio Patribus facultatem fuisse eas absolvendi.

Id vero unde constat? Non ex iure, in quo sanctum est effatum, inferiorem nihil posse in lege superioris; non ex ipso capite in quo suspensio ad tempus fertur, quia hoc ipso quod ad tempus fertur, reservatio inducitur; hinc affirmare velle quod suspensio haec ad tempus non est reservata, quia reservatio eius non indicitur, est nihil dicere; non argumento deducto ex aliis exemplis que suppetant in Concilii Tridentini suspensionibus ad tempus latis, vel in ipsa Constitutione Apostolicae Sedis, quia, nisi memoria nos fallit, eiusmodi exempla non existunt. Non ex intentione sive explicita, sive implicita Legumlatorum, ex qua deducatur eos absoluteionem huiusmodi suspensionum non reservare; quia haec intentio nullibi apparet; non ex aliqua ratione, quia non suppetit; atque de cetero verum un-